

Υπόθεση T-170/00

Förde-Reederei GmbH

κατά

**Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως
και Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων**

«Εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας — Οδηγία 92/12/ΕΟΚ σχετικά με το γενικό καθεστώς των προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους καταναλώσεως — Ζημία που προκαλείται από την εκπνοή του μεταβατικού καθεστώτος φορολογικής απαλλαγής των προϊόντων που αγοράζουν οι ταξιδιώτες κατά τη διάρκεια θαλάσσιας μεταφοράς μεταξύ δύο κρατών μελών»

Απόφαση του Πρωτοδικείου (δεύτερο τμήμα) της 20ής Φεβρουαρίου
2002 II- 518

Περίληψη της αποφάσεως

1. *Εξωσυμβατική ευθύνη — Προϋποθέσεις — Κανονιστική πράξη που ενέχει επιλογές οικονομικής πολιτικής — Κατάφωρη παράβαση υπέρτερου κανόνα δικαίου που προστατεύει τους ιδιώτες — Κατάργηση από το κοινοτικό νομοθέτη του συστήματος φορολογικής απαλλαγής των προϊόντων που πωλούνται κατά τη διάρκεια θαλάσσιας μεταφοράς μεταξύ κρατών μελών — Ευθύνη της Κοινότητας — Αποκλείεται (Άρθρο 288, εδ. 2, ΕΚ· οδηγία 92/12 του Συμβουλίου, άρθρο 28)*

2. *Εξωσυμβατική ευθύνη — Προϋποθέσεις — Κατάργηση από τον κοινοτικό νομοθέτη του συστήματος φορολογικής απαλλαγής των προϊόντων που πωλούνται κατά τη διάρκεια θαλάσσιας μεταφοράς επιβατών μεταξύ κρατών μελών — Νόμιμη πράξη — Έλλειψη ασυνήθους και ειδικής ζημίας — Ευθύνη της Κοινότητας — Αποκλείεται*

(Άρθρο 288, εδ. 2, ΕΚ· οδηγία 92/12 του Συμβουλίου, άρθρο 28)

1. Η εφαρμογή, με πράξεις κανονιστικού χαρακτήρα, του άρθρου 8 της Συνθήκης (που προστέθηκε με την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη και αργότερα έγινε άρθρο 7 Α της Συνθήκης, στη συνέχεια δε, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 14 ΕΚ), που ορίζει ότι «η εσωτερική αγορά περιλαμβάνει ένα χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα» συνεπάγεται προφανώς επιλογές οικονομικής πολιτικής και εμπίπτει στο ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως των κοινοτικών οργάνων, οπότε η εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας εξαρτάται από τη διαπίστωση κατάφωρης, πρόδηλης και σοβαρής παραβίασης υπέρτερου κανόνα δικαίου που προστατεύει τα άτομα.

Δεν θεμελιώνει τέτοια ευθύνη λόγω παράνομης συμπεριφοράς που προξενεί ζημία σε επιχείρηση ενδοκοινοτικών μεταφορών με οχηματαγωγά στα οποία πωλούνται «αφορολόγητα» εμπορεύματα, η κατάργηση από το Συμβούλιο του συστήματος φορολογικής απαλλαγής των προϊόντων που πωλούνται στη διάρκεια αεροπορικής ή θαλάσσιας μεταφοράς επιβατών μεταξύ κρατών μελών που προβλέπει το άρθρο 28 της οδηγίας 92/12, σχετικά με το γενικό καθεστώς, την κατοχή, την κυκλοφορία και τους ελέγχους των προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανώλουσης, και η παράλειψη της Επιτροπής να υποβάλει στο Συμβούλιο προτάσεις

για τη διατήρηση του καθεστώτος αυτού. Συγκεκριμένα, η κατάργηση της επίδικης φορολογικής απαλλαγής, με την αιτιολογία ότι αντιβαίνει στην αρχή ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα, δεν μπορεί συνεπώς να χαρακτηριστεί ως πταίσμα και σε καμία περίπτωση ως πταίσμα σοβαρό και πρόδηλο, δεδομένου ότι εντός του χώρου χωρίς εσωτερικά φορολογικά σύνορα που δημιούργησε η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη, στον οποίο όλα τα εμπορεύματα υπόκεινται σε φόρους καταναλώσεως, κανένας υπέρτερος κανόνας δικαίου δεν υποχρεώνει τον κοινοτικό νομοθέτη να συνδέσει το γεγονός και μόνον της διελεύσεως, με πλοίο, εθνικού συνόρου με φορολογική απαλλαγή των εμπορευμάτων που αγοράζονται στη διάρκεια του ταξιδιού. Αντιθέτως, η αρχή της ενότητας του χώρου αυτού επιτρέπει στον νομοθέτη να αντιμετωπίζει τη μεταφορά αυτή, για τις ανάγκες της φορολογίας, κατά τον ίδιο τρόπο όπως λόγου χάρη και τη μεταφορά εντός ενός μόνον κράτους, όπου επίσης δεν υπάρχουν εσωτερικά σύνορα ούτε φορολογικές απαλλαγές για την περίπτωση μιας απλής μεταφοράς, ή την ενδοκοινοτική μεταφορά με λεωφορείο ή με τρέινο, που δεν υπάγεται ούτε αυτή στο ευεργετικό καθεστώς «αφορολόγητων».

(βλ. σκέψεις 46-50, 53)

2. Η στοιχειοθέτηση ευθύνης της Κοινότητας λόγω νόμιμης πράξης, αν υποθεθεί ότι η αρχή μας τέτοιας ευθύνης αναγνωρίζεται στο κοινοτικό δίκαιο, προϋποθέτει, εν πάση περιπτώσει, την ύπαρξη «ασυνήθους» και «ειδικής» ζημίας, κατά την έννοια ότι η ειδική ζημία θίγει μια ειδική κατηγορία επιχειρηματιών κατά τρόπο δυσανάλογο σε σχέση με τους λοιπούς επιχειρηματίες και ότι η ασυνήθης ζημία υπερβαίνει τα όρια των οικονομικών κινδύνων που είναι σύμφυτοι με τις δραστηριότητες του οικείου τομέα, ενώ η κανονιστική πράξη στην οποία οφείλεται η προβαλλόμενη ζημία δεν δικαιολογείται από γενικό οικονομικό συμφέρον.

Στην περίπτωση της κατάργησης από το Συμβούλιο του καθεστώτος φορολογικής απαλλαγής των προϊόντων που πωλούνται στη διάρκεια αεροπορικών ή θαλασσιών μεταφορών επιβατών μεταξύ των κρατών μελών που προέβλεπε το άρθρο 28 της οδηγίας 92/12, σχετικά με το γενικό καθεστώς, την κατοχή, την κυκλοφορία και τους ελέγχους των προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης, και της παράλειψης της Επιτροπής να υποβάλει στο Συμβούλιο προτάσεις για τη διατή-

ρηση του καθεστώτος αυτού, η διπλή αυτή προϋπόθεση είναι πρόδηλο ότι δεν πληροίται στην περίπτωση της επιχείρησης η οποία, λόγω της καταργήσεως της επίδικης φοροαπαλλαγής έπαυσε να ασκεί την εμπορική δραστηριότητα ενδοκοινοτικών μεταφορών με οχηματαγωγά που περιελάμβαναν την πώληση στα πλοία αφορολογήτων εμπορευμάτων, εφόσον, αφενός, η οδηγία δεν αφορούσε την επιχείρηση παρά μόνον υπό την αντικειμενική ιδιότητα του επιχειρηματία ο οποίος μετά την παύση ισχύος του μεταβατικού καθεστώτος του άρθρου 28 μπορούσε να ασκήσει μια οικονομική δραστηριότητα στην οποία είχε εφαρμογή η οδηγία ακριβώς όπως και οι άλλοι επιχειρηματίες της Κοινότητας που ασκούσαν την ίδια δραστηριότητα και καθόσον, αφετέρου, δεν συντρέχει υπέρβαση των ορίων των οικονομικών και εμπορικών κινδύνων που είναι σύμφυτοι στη δραστηριότητα αυτή, δεδομένου ότι η δραστηριότητα που επικεντρώνεται σε μια φορολογική απαλλαγή είναι κατ' ανάγκη εκτεθειμένη στον κίνδυνο ενδεχομένων τροποποιήσεων του κοινοτικού φορολογικού δικαίου.

(βλ. σκέψη 56-59)